

Rahanpesun estäminen -uutiskooste 3/2023 – 7.12.2023

Suomi pois rahanpesun tarkkailuluokalta

Suomen neljän vuoden taival rahanpesun estämisen tarkkailuluokalla on ohi, kun lokakuussa OECD:n hallitusten välinen toimintaryhmä FATF1 (Financial Action Task Force) päästi Suomen pois tehostetusta valvonnastaan. Suomi joutui tarkkailuluokalle vuonna 2019, jolloin FATF totesi maan arviossaan useita heikkouksia maamme rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnassa.

Lue lisää [Finanssivalvonnan blogista 8.11.2023](#): Suomi pääsi pois rahanpesun torjunnan tarkkailuluokalta

Rahanpesun estämisen seminaari keräsi ennätysyleisön

Finanssivalvonta järjesti 15.11.2023 ajankohtaisia rahanpesun estämisen ja pakotteiden valvonnan teemoja käsitelleen seminaarin, jota seurasi paikan päällä yli 60 henkilöä ja verkon kautta lähemmäs 800 osallistujaa. Aiheina olivat mm. de-risking, Finanssivalvonnan valvontahavainnot ja pakotteiden kiertämisen havaitseminen.

Seminaarin tallenne ja esitysmateriaalit ovat ladattavissa [Finanssivalvonnan verkkopalvelusta](#).

Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) kaksi uutta ohjetta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien määrittämisestä

EBA on antanut 31.3.2023 ohjeet (EBA/GL/2023/03), joilla muutetaan EBA:n rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevia ohjeita (EBA/GL/2021/02). Lisäksi EBA on antanut 31.3.2023 ohjeet (EBA/GL/2023/04), joilla täydennetään EBA:n rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitekijöitä koskevia ohjeita (EBA/GL/2021/02).

Ensimmäisen ohjeen pääasiallinen sisältö on voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen (nk. NPO eli Non-for-Profit) aikaisempaa hienosyisempi riskien määrittely ja riskiperusteinen toiminta. Toisessa ohjeessa kiinnitetään keskeisesti huomiota haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden rahanpesun riskien hallintaan. Lisäksi ohjeissa käsitellään toimenpiteitä, jotka koskevat perusmaksutilin tarjoamista.

Kummankin uuden ohjeen soveltaminen alkoi 3.11.2023. Luotto- ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan EBA:n ohjeita. Ohjeita koskevissa valvottavatiedoissa kerrotaan tarkemmin ohjeiden sisällöstä.

- [Valvottavatiedote 60/2023 EBA/GL/2023/03](#)
- [Valvottavatiedote 61/2023 EBA/GL/2023/04](#)

EBA pyytää kommentteja kryptovaratoimijoita koskeviin ohjeisiin

EBA on aloittanut 24.11.2023 julkisen kuulemisen TFR (maksajantietoasetuksen) tarkempien ohjeiden uudistamisesta. Kesällä 2023 on julkaistu uudistettu maksajantietoasetus, jonka soveltamisalaan kuuluvat myös kryptovaratoimijat. Asetus tulee voimaan 30.12.2024. EBA:n ohjeiden sisältönä ovat tarkemmat soveltamisohjeet asetuksen sisällöstä.

[Konsultaatio on julkaistu EBA:n verkkopalvelussa.](#)

EBA on antanut myös valvojille suunnattuja ohjeita kryptovaratoimijoiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvonnasta. Uudet ohjeet asettavat valvojille selkeät ohjeet, mitä kryptovaratoimijoiden valvonnalta edellytetään. Ohjeiden suomenkielinen versio ei ole vielä saatavilla. Niiden soveltaminen alkaa 30.12.2024, kuten yllä kuvatus maksajantietoasetuksen soveltaminen.

[Ohjeet ovat luettavissa EBA:n verkkopalvelussa.](#)

FATF on päivittänyt voittoa tavoittelemattomia järjestöjä koskevaa suositustaan ja parhaita käytänteitä

Yleishyödyllisillä yhteisöillä on tärkeä rooli yhteiskunnassamme. Ne tarjoavat mm. kiireellisissä kriisitilanteissa apua ja tukea sitä tarvitseville. Valitettavasti on kuitenkin myös tapauksia, joissa hyväntekeväisyyskeräyksillä saatuja varoja on käytetty hyväksi terrorismin rahoittamisessa.

FATF hyväksyi lokakuun 2023 täysistunnossaan muutoksia FATF:n suositukseen 8 (Recommendation 8¹), jolla pyritään suojelemaan voittoa tavoittelemattomia järjestöjä (jäljempänä

”NPO”) mahdolliselta terrorismin rahoituksen riskiltä ottamalla tehokkaasti käyttöön riskiperusteisia toimenpiteitä.

FATF on päivittänyt myös parhaita käytäntöjään (*Best Practices Paper on Combating the Abuse of Non-Profit Organisations*) vastaamaan edellä kerrottuja suosituksien 8 tehtyjä muutoksia. Tavoitteena on auttaa niin FATF:n jäseninä olevia valtioita kuin NPO-sektoria ja myös finanssimarkkinoilla toimivia yrityksiä ymmärtämään parhaita tapoja suojella NPO:ita terrorismin rahoituksen riskiltä kuitenkin häiritsemättä tai estämättä kohtuuttomasti laillista kansalaisjärjestöjen toimintaa.

Ensimmäistä kertaa FATF:n parhaita käytäntöjä käsittelevä asiakirja sisältää myös esimerkkejä huonoista käytännöistä. Myös parhaita käytänteitä koskevia esimerkkejä on lisätty, ja onpa Suomikin päässyt mukaan näiden parhaiden käytänteiden esimerkkeihin (kts. Box C.3.Guidance for supervised entities assess the impacts of their activities and financial inclusion in Finland s. 85).

FATF:n tekemien muutosten tavoitteena on yhtäältä se, että NPO-sektoriin liittyvien riskien hallitsemiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat oikeassa suhteessa arvioituihin terrorismin rahoituksen riskeihin ja toisaalta se, etteivät toimet muodostu NPO-sektorille liian raskaiksi ja estä kohtuuttomasti niiden toimintaa. FATF:n uutta suositusta ja päivitettyjä parhaita käytänteitä luettaessa on tärkeää muistaa, että yleishyödyllisiin yhteisöihin liittyvä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riski vaihtelee suuresti niiden toiminnan luonteen ja laajuuden ja muiden NPO:ihin liittyvien erityispiirteiden johdosta. Kaikki yleishyödylliset yhteisöt eivät ole korkeariskisiä eikä siten kaikkiin yleishyödyllisiin yhteisöihin tule myöskään kohdentaa tehostetun tuntemisen toimia. On mahdollista, että jopa suurin osa valvottavan asiakkaina olevista yleishyödyllisistä yhteisöistä on aiheellisesti luokiteltu matalariskiksi. Riskinhallintakeinojen tulee olla aina oikeassa suhteessa asiakkuuteen liittyviin riskeihin, eikä palveluita tule aiheettomasti rajoittaa tai estää.

¹ [FATF:n suositukset, päivitetty versio marraskuussa 2023.](#)

Uusia valvottavia Finanssivalvonnalle

Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä tuli voimaan 1.7.2023, jonka myötä kuluttajaluottoja myöntävien yritysten valvontavastuu siirtyi Finanssivalvonnalle. Samalla Rahanpesun estämisen toimisto on tarkastanut kyseisten yhtiöiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntatoimia mm. käymällä läpi kuluttajaluottoja myöntävien yritysten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarviot, riskien hallintaan liittyvät toimintaperiaatteet sekä menettelytavat. Läpikäynnin pohjalta kyseisille valvottaville on lähetetty tarkentavia selvityspyyntöjä.

Nämä uudet valvottavat on liitetty myös Rahanpesun estämisen määräysten ja ohjeiden (2/2023) soveltamisalaan 1.9.2023 lukien. Oikeus myöntää kuluttajaluottoja ja välittää vertaislainoja on vain rekisteröityneillä toimijoilla.

Finanssivalvonta lisää kuluttajaluottoja myöntävät yritykset RA-tiedonkeruun raportoitvien ryhmien joukkoon 1.1.2024 alkaen. Kerättävän tiedon raportointiajankohta on 31.12.2023 ja raportoinnin määräaika Finanssivalvontaan on 28.2.2024.

FATF-ajankohtaiset

FATF:n yleiskokouksessa 25.–27. lokakuuta hyväksyttiin Indonesia uudeksi FATF:n jäsenmaaksi. Samassa kokouksessa hyväksyttiin muutokset suosituksiin 4 ja 38, joiden tavoitteena on tehostaa kansainvälistä yhteistyötä rikosyhdyin palauttamiseksi ja poisottamiseksi rikollisilta. Ennen muuta uudistukset vaikuttavat rahanpesun selvittelykeskuksen ja lainkäyttöviranomaisten toimintaan.

FATF on käynnistänyt myös hankkeen suosituksen 16 ("wire transfer") muuttamisesta. Uudistuksen tavoitteena on saattaa nk. wire transfer -säädos nykyaikaan, kun maksamisen ketjut ovat merkittävästi muuttuneet. Maksupalvelun tarjoajat ovat EU:ssa saaneet suuremman osuuden ja lisäksi luottokorttien käyttäminen on muuttanut koko järjestelmää. Finanssivalvonta konsultoi suosituksen kannalta keskeisiä tahoja ja tiedottaa mahdollisista seuraavista toimenpiteistä.

Lisäksi FATF nosti Bulgarian uudeksi lisääntyneen monitoroinnin kohteeksi, samanaikaisesti Albanian, Caymansaarten, Jordanian ja Panaman osalta lisääntynyt monitorointi lopetettiin.

Ulkoministeriön laatima verkkokoulutus pakotteista on julkaistu

eOppivassa on julkaistu kaikille avoin verkkokoulutus pakotteiden perusteista. Koulutuksen tarkoituksena on perehdyttää osallistujia EU:n pakotteisiin ja niiden noudattamiseen. Lisäksi koulutuksessa muun muassa opastetaan tunnistamaan tilanteita, joihin pakotteet voivat soveltua.

Koulutuksen kokonaiskesto on noin 90 minuuttia. [Koulutuksen löydät eOppivan verkkosivulta.](#)

Tilaa Rahanpesun estäminen -uutiskooste sähköpostiisi

Jos et ole vielä uutiskoosteen tilaaja, tee tilaus verkkopalvelussamme osoitteessa [finanssivalvonta.fi > Tiedotteet ja julkaisut > Tilaa tiedotteet ja julkaisut sähköpostiisi](#)

Lisätietoa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä on luettavissa [verkkopalvelussamme](#) sekä useiden viranomaisten ylläpitämällä yhteisellä [rahanpesu.fi-sivustolla](#).

Oikopolut

- [> Tiedotteet ja julkaisut](#)
- [> Blogit](#)
- [> Medialle](#)